

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน
ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดน
อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

งานบริหารทั่วไป

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดน อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

<https://www.muangdon.go.th>

ตามที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดนได้ประกาศใช้คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานตามคู่มือดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนกับหน่วยงาน รายละเอียดมีดังนี้

สถานการณ์/สภาพปัญหา

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารงานภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ดังปรากฏใน ส่วนที่ ๒

สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องจนส่งผลกระทบต่อความตั้งใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนไม่เห็นว่าเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

จากคำนิยามศัพท์ สามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงของกิจกรรมทั้งภารกิจหลักและภารกิจรองในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดน ที่มีความเสี่ยงอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จากระดับ ๑ - ๕ ดังต่อไปนี้

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ประเด็น ผลประโยชน์ทับ ซ้อน	มีการทับซ้อนอย่างไร	โอกาสเกิด การทุจริต (๑ - ๕)	ระดับของ ผลกระทบ (๑ - ๕)	มาตรการป้องกันความเสี่ยง ผลประโยชน์ทับซ้อน
การจัดซื้อจัดจ้าง	-หัวหน้า/จนท.พัสดุเลือกซื้อร้านที่ ตนเองสนิทหรือเป็นญาติ หรือ ตนเองคุยได้ง่าย -การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่ พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ในการประมูลหรือ การจ้างเหมา รวมถึงการปกปิด ข้อมูล เช่น การปิดประกาศ/ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้า ฯลฯ -การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะ จัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือ พวกพ้อง ได้เปรียบหรือชนะ ประมูล	๕	๕	-ปรับเปลี่ยนร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ -เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุ หรือ การจ้าง -มีมาตรการ/แนวทางการตรวจสอบ จนท.ที่เกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน
การช่วยเหลือผู้ ประสบปัญหา ทางสังคมหรือสา ธารณภัยต่างๆ	จนท.พิจารณาช่วยเหลือบุคคลที่ เป็นญาติหรือใกล้ชิดสนิทสนม ก่อน	๕	๔	-จัดระบบตามคิว ก่อน - หลัง เพื่อ ลดปัญหาอุปถัมภ์ -บังคับใช้กฎหมาย ระเบียบอย่าง เคร่งครัด
การรับของขวัญ	จนท.ใช้หน้าที่รับผิดชอบ ช่วยเหลือผู้รับบริการให้มีการ ดำเนินการนั้นๆ ได้สะดวก	๕	๔	-มีการจัดทำประกาศเกี่ยวกับ มาตรการรับของขวัญ -มีการจัดการภายในโดยจัดทำ รายงานเสนอผู้บังคับบัญชาทราบ
การนำทรัพย์สิน ของทางราชการ มาใช้ในเรื่อง ส่วนตัว	เช่น การใช้อุปกรณ์สำนักงาน ต่างๆ การใช้รถ การใช้ไฟฟ้า ฯลฯ	๕	๔	-มีการทำทะเบียนควบคุมการใช้งาน และการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด -สร้างจิตสำนึกให้บุคลากร
การจัดทำ โครงการ/ กิจกรรม	มีการเลือกพื้นที่ในการจัด โครงการ/กิจกรรมที่เจ้าหน้าที่ คุ้นเคยเป็นการส่วนตัว	๕	๔	-พิจารณาพื้นที่ที่ประสบปัญหาและมี ความจำเป็นลำดับแรก

จากผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ รอบ ๖ เดือน (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕) พบว่า การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนมากที่สุด

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาลดผลประโยชน์ทับซ้อน

แม้ว่าการจัดซื้อจัดจ้างยังไม่พบข้อร้องเรียนในการทุจริต แต่เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นได้ จึงเห็นควรกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาลดผลประโยชน์ทับซ้อนดังต่อไปนี้

๑. การใช้หลักให้ผู้เกี่ยวข้องงดเว้น (Recusal) การเข้าร่วมพิจารณาเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น ถ้าคณะกรรมการของหน่วยงานรัฐกำลังพิจารณาว่าจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาประมูลรับงาน และมีกรรมการบางคนที่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์กับบางบริษัท กรรมการผู้นั้นต้องงดเว้นไม่เข้าร่วมพิจารณา เพื่อป้องกันการลำเอียงจากการหาผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งในการพิจารณาการจ้างคน กรรมการที่มีญาติพี่น้องของตนลงร่วมสมัครก็ต้องงดเว้น ไม่เข้าร่วมในคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะ เพื่อเป็นแนวทางให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องดูแลผลประโยชน์สาธารณะควรจะทำอะไรหรือไม่ควรทำอะไร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน และให้สาธารณชนได้รับทราบและตรวจสอบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะนำมาอ้างอิงภายหลังจากไม่รู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเรื่องทุจริตไม่ได้ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐไม่ควรรับของขวัญ ของกำนัลที่มีราคาจากบุคคลภายนอกที่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการได้ประโยชน์จากหน่วยงานรัฐ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองโดนมีคณะกรรมการควบคุมภายใน ซึ่งมีการทบทวนพิจารณาความเสี่ยงขององค์กรทุกปี หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานในกรณีต่างๆ คณะกรรมการจะนำปัญหาหรือความเสี่ยงที่ตรวจพบมาดำเนินการแก้ไข และแนวทางในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนต่อไป

๒. การแก้ไขปัญหาลดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

ข้อควรพิจารณาที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาลดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) ให้นำกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอนมาเผยแพร่หน้าเว็บไซต์หน่วยงาน เพื่อความโปร่งใสและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของผู้เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เช่น

๒) ในการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะวงเงินงบประมาณที่ใช้มากน้อยเพียงใด ให้พิจารณาดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อลดความเสี่ยงในการจัดซื้อจัดจ้าง

๓) เรียกผู้เสนอราคาต่อรองราคาให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ และราคาไม่ควรสูงกว่าวงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง หรือสูงกว่าแต่ส่วนที่สูงกว่านั้นไม่เกินร้อยละสิบของวงเงินที่จะซื้อหรือจ้างตามระเบียบพัสดุ

๔) จัดทำมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและแนวทางการตรวจสอบบุคลากรถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

ข้อเสนอ

เห็นควรนำรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนตามหนังสือนี้เข้าที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อปรับปรุงขั้นตอนหรือแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนต่อไป